

Centenari de l'Anna Rubiés.

Fou la introductora del mètode "Decroly"

Es tracta d'una gran figura de la pedagogia catalana. Fa poc, el dia 1 de juny d'enguany, a l'Ateneu Barcelonès se li dedicà una sessió d'homenatge en la qual intervingueren una antiga alumna, els senyors Joaquim Ventalló i Josep M.ª Ainaud, i la famosa pedagoga Marta Mata.

Pere Rubiés i Nadal, nascut al Port de la Selva a mitjans del segle XIX, ha donat lloc a una nombrosa descendència: sis fills i quinze néts. Fill de pescadors, mentre treballava a Figueres aconseguí, a còpia de molts esforços i sacrificis, cursar la carrera de metge. Casat amb la figuerenca Trinitat Monjonell i Vergés, nascuda l'any 1855, s'establiren al Port de la Selva per a exercir-hi el doctor Rubiés la Medicina. Allí hi nasqueren els tres primers fills fruits del matrimoni: Anna (Anita per als familiars), el 31 de maig de 1881, Mercè (1883), i Josep (1885). Fou aleshores quan la filoxera va arruinar les vinyes de tot l'Alt Empordà i, des d'Agullana i Campmany fins a Cadaqués, sembrà la misèria i provocà l'èxode de bona part dels seus habitants. També atacà seriosament el Port de la Selva, la vall de Santa Creu i Selva de Mar. La despoblació fou gran. L'any 1886 se li oferí la plaça de metge del Balneari de Caldes de Malavella i acceptà. A Caldes els nasqueren tres fills més: Margarida (1887), Joan (1889) i Angelina (1890). Dels sis fills dos moriren joves: Angelina als 19 anys (1909) i Joan, a l'Argentina, en fer els 23 (1908). Poc abans havia mort a Badalona el doctor Pere Rubiés, pare dels sis germans (1907).

Anys a venir, dos dels altres fills, Margarida i Joan, es casaren amb dos germans, Joaquim i Montserrat Trias i Pujol. Joan, a l'igual que el seu pare, es féu metge i s'establí a Badalona, on morí el 1974. Dos anys més tard moria la seva muller.

Margarida cursà el Magisteri, però no l'exercí. A l'estiu de 1913 actuà de repetidora d'espanyol a Carcassona, mentre que Anna ho feia a la Normal de Tarbes. El 1916 es casà amb el doctor Joaquim Trias i Pujol. Aprofitant una beca que se li concedí en ell per a ampliar estudis a Ginebra, el curs 1916-1917 el passaren a Suïssa. Més tard fou catedràtic i degà de la Facultat de Medicina de Barcelona. El 1939 s'exilià a França i Andorra. Retornat a Barcelona l'any 1948, acceptà l'ofertament del Govern argentí per a fundar, a la Universitat de Mendoza, una càtedra de Cirurgia molt ben retribuïda. La Margarida, vídua, morí a Barcelona el 29/8/1978. Tenia 91 anys.

Ambdós matrimonis foren prolífics i han donat a llum vuit germans Trias-Rubiés i altres set Rubiés-Trias. Alguns d'ells, com l'avi, exerceixen la Medicina. Les dues germanes grans, Anna i Mercè, romangueren solteres i visqueren sempre juntes. En quedar vídua la seva mare, tingueren cura d'ella fins que morí, l'any 1938.

L'ESTADA A CASSÀ DE LA SELVA

És difícil de concretar els anys que el doctor Pere Rubiés exercí com a metge a

Caldes. Foren pocs, probablement mitja dotzena. L'any 1893 ja la família s'havia establert a Cassà de la Selva. Vivien en una casa del carrer del Raval. Mercè, la segona filla, feia de modista. Tenia fama de molt bona i no li faltava clientela. Sentia afeció per la poesia. En un recull de les seves poesies n'hi figura una, "El pardal", datada a Cassà el 1893. Això demostra que aleshores ja hi vivien.

Segons Montserrat Costa, autora del llibre "Estudi de l'obra d'Anna Rubiés", publicat el 1971, diu que «a Cassà retrobaren el mestre que ja havien tingut al Port de la Selva. Era un bon mestre».

Per això no deixaren de manifestar la seva alegria i les ganes de poder aprendre al seu costat. Aquest mestre tenia una filla molt entusiasta del dibuix; va aconseguir ésser professora de Belles Arts, a Madrid (1).

Sembla que el mestre a què fa referència és Josep Vilaret i Vila (1893-1901), fundador i director, des de 1884, del "COLEGIO POLITÉCNICO". Havia nascut a Calonge. Era un pedagog excel·lent que deixà molt bon record a Cassà. Sota la seva direcció el Col·legi adquirí un renom extraordinari. Utilitzava procediments moderns. Tenia un do especial per a atreure's la confiança dels pares i l'afecte dels alumnes. En morir, l'Ajuntament de Cassà donà el nom de "PASSEIG VILARET" a l'antiga Plaça Nova.

Continuà al front del Col·legi, durant una temporada, Pilar Vilaret, filla del mestre. Era d'una intel·ligència realment privilegiada. Dominava diversos idiomes i tenia una magnífica disposició per a les Belles Arts, sobretot el dibuix i la pintura. El poble de Cassà li anava estret i emprengué la volada. Sembla que cap al 1907-1908 guanyà unes oposicions com a professora a la Normal femenina de Castelló de la Plana. Passà després a Guadalajara i Madrid i, més tard, a Barcelona, de la Normal de la qual ciutat, segons m'asseguren, en fou la secretària. En marxar Pilar Vilaret passà a ocupar la direcció del Col·legi Vilaret la senyoreta Teresita Pijoan, escalença.

La influència dels Vilaret, pare i filla, damunt d'Anna, fou extraordinària. L'engrescaren a cursar el Magisteri. El títol de Mestre Superior porta data del 25 de gener de 1900. Tenia divuit anys. Se li expedí amb la qualificació de "sobresaliente". El desig d'ampliar horitzons que caracteritzà sempre Anna Rubiés, el seu afany per a superar-se constantment, el seu interès per a aprendre, el seu sentir, d'una manera conscient, la importància i la responsabilitat que comporta la professió d'educadora, el voler practicar l'ensenyament utilitzant sempre mètodes de vanguardia, la il·lusió pels viatges, per visitar països i escoles i per assistir a Congressos pedagògics, el seu culte a la bellesa, crec sincerament que ho degué, en bona part, a

Anna Rubiés i Monjonell nasqué el 1881 al Port de la Selva i morí el 1963 a Barcelona, dedicant tota la seva vida a l'ensenyament.

la influència que sobre ella exerciren el senyor Vilaret i la seva filla Pilar. Situades ambdues a Barcelona, Pilar i Anna, continuaren relacionant-se.

LES PRIMERES ESCOLES

A la seva fulla de serveis consta que fou mestra interina de Cassà de la Selva un xic més de dos anys (22/4/1901 al 12/5/1903). Cessà per renúncia voluntària (2). Seria aleshores quan, per motius de salut, el doctor Pere Rubiés es traslladà a Badalona, on morí pocs anys després. Novament actuà com a interina, aquesta vegada a la ciutat de Barcelona (del 11/12/1907 al 30/4/1909). En canvi no consta que exercís com a interina a Llagostera.

L'any 1909 féu oposicions a Barcelona. De les quinze oposicions aprovades obtingué el número dos (3). Se li assignà l'escola unitària de nenes de Vilaseca (Tarragonès). No es resignà a vegetar-hi. Oposità per segona vegada, cosa que li valgué el nomenament de parvulista de l'escola Annexa a la Normal de Lleida. Romangué dos anys i mig a la capital del Segrià (9/2/1911 al 31/8/1913). Per trasllat, fou nomenada mestra de l'escola unitària de nenes n.º 2 de Girona. S'acostava a casa.

Durant la seva estada a Lleida fou quan donà la gran campanada d'organitzar i dirigir, ella, una mestra, un viatge d'estudis a França, amb dues dotzenes d'educadors catalans, la majoria de Barcelona i Girona. Tingué com a centre la ciutat de Tolosa (Llenguadoc). Es dugué a terme la darrera setmana de juliol de 1911. Durà vuit dies i el preu fou, tot inclòs, de 100 francs per persona. Entre els mestres gironins que hi